

HOTĂRÂREA CURȚII
din 7 aprilie 1987*

Comisia Comunităților Europene
împotriva
Republicii Franceze

„Regimul fiscal al vinurilor dulci naturale și al vinurilor licoroase”

Cauza 196/85

În cauza 196/85,

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de către consilierul său juridic, domnul Johannes Føns Buhl, în calitate de agent, cu domiciliul ales la biroul domnului G. Kremlis, membru al Serviciului juridic al Comisei, bâtiment Jean Monnet, Luxemburg, reclamantă,

împotriva

Republicii Franceze, reprezentate de către domnii Gilbert Guillaume, Régis de Gouttes și Philippe Pouzoulet, în calitate de agenți, cu domiciliul ales la sediul ambasadei Franței în Luxemburg,

pârâtă,

având ca obiect constatarea că, prin instituirea și menținerea unui regim de impozitare diferențiată pentru anumite vinuri denumite „vinuri dulci naturale” și vinuri licoroase, Republica Franceză nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 95 din Tratatul CEE,

CURTEA,

compusă din Mackenzie Stuart, președinte, Y. Galmot și T. F. O'Higgins, președinți de cameră, G. Bosco, O. Due, U. Everling și K. Bahlmann, judecători,

avocat general: Sir Gordon Slynn,
grefier: D. Louterman, administrator

având în vedere raportul de ședință și în urma procedurii orale din 18 noiembrie 1986,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 27 ianuarie 1987,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: franceza.

Hotărâre

1 Prin cererea depusă la grefa Curții la 25 iunie 1985, Comisia Comunităților Europene a introdus, în temeiul articolului 169 din Tratatul CEE, o acțiune în constatarea că, prin instituirea și menținerea unui regim de impozitare diferențiată a anumitor vinuri denumite „vinuri dulci naturale” și a vinurilor licoroase, Republica Franceză nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 95 din tratat.

2 Prin această acțiune, Comisia contestă, în esență, compatibilitatea cu articolul 95 din tratat a dispozițiilor Codului general al impozitelor care reglementează impozitul pe consum și impozitul pe circulație aplicate vinurilor licoroase și similare. În temeiul acestor dispoziții, vinurile licoroase și similare fac obiectul, în general, al unui impozit pe consum de 6 795 FF per hectolitrul de alcool pur și unui impozit pe circulație de 22 FF per hectolitrul. Cu toate acestea, unele dintre aceste vinuri, și anume vinurile dulci naturale, sunt impozitate la o rată specifică de 2 545 FF și respectiv de 54,80 FF. Conform Comisiei, acest regim este discriminatoriu în sensul în care condiționează stabilirea unor impozite mai avantajoase de îndeplinirea unor condiții mai puțin favorabile produselor importate din alte state membre decât cele privind produsele naționale similare.

3 În ceea ce privește detaliile referitoare la legislația franceză în cauză, derularea procedurii și motivele și argumentele părților, se face trimitere la raportul pentru ședință. Aceste elemente din dosar sunt reluate în continuare numai în măsura necesară pentru raționamentul Curții.

Cu privire la criteriul de „producție tradițională și obișnuită”

4 În primul rând, Comisia argumentează că o discriminare interzisă de articolul 95 din tratat este determinată de circumstanța că legislația franceză rezervă regimul fiscal preferențial doar vinurilor licoroase a căror producție este „tradițională și obișnuită”. Acest criteriu, chiar dacă aparent aplicabil fără distincție produselor naționale și produselor importate din alte state membre, nu poate fi îndeplinit decât de produsele naționale. De asemenea, conform Comisiei, noțiunea de „producție tradițională și obișnuită” nu reprezintă un criteriu obiectiv, deoarece acordă administrației o putere discreționară în ceea ce privește aplicarea sa.

5 Guvernul francez contestă existența unei discriminări. Conform acestuia, noțiunea de „producție tradițională și obișnuită” are, în același timp, o semnificație istorică, caracterizată de producții seculare asociate unui anumit teritoriu, a căror vechime reprezintă un element de notorietate, dar și o semnificație tehnică, caracterizată prin norme și practici oenologice care codifică uzanțele loiale și constante. De altfel, această noțiune se regăsește, de asemenea, în reglementarea comunitară în materie de organizare comună a pieței vitivinicole.

6 În primul rând, este necesar să se aducă aminte că, în temeiul unei jurisprudențe constante (a se vedea, în ultimul rând, Hotărârea din 4 martie 1986, Comisia/Danemarca, 106/84, Rec., p. 833), dreptul comunitar nu restrânge, în stadiul actual al evoluției sale,

libertatea fiecărui stat membru de a stabili un sistem de impozitare diferențiată pentru anumite produse, fie acestea similare, în sensul articolului 95 alineatul (1) din tratat, în funcție de criterii obiective, cum ar fi natura materiilor prime utilizate sau procedeele de producție aplicate. Astfel de diferențe sunt compatibile cu dreptul comunitar, în cazul în care acestea urmăresc obiective de politică economică compatibile, și la rândul lor, cu cerințele tratatului și ale dreptului derivat și în cazul în care modalitățile acestora sunt de natură să evite orice formă de discriminare, directă sau indirectă, în ceea ce privește importurile provenite din alte state membre sau protejarea producțiilor naționale concurente.

7 Mai precis, Curtea a recunoscut în repetate rânduri că, în stadiul actual al dreptului comunitar, articolul 95 din tratat nu se opune ca statele membre să acorde avantaje fiscale, în scopuri economice sau sociale legitime, sub formă de scutiri sau reduceri ale drepturilor, anumitor tipuri de alcool sau anumitor categorii de producători, cu condiția ca astfel de regimuri preferențiale să fie extinse, fără discriminări, produselor importate care îndeplinesc aceleași condiții ca și producțiile naționale favorizate.

8 Aceste criterii sunt îndeplinite în speță.

9 În ceea ce privește obiectivele urmărite de sistemul de impozitare contestat, guvernul francez a explicat, în cursul procedurii, că vinurile dulci naturale se fabrică în regiuni caracterizate de precipitații reduse și un sol relativ arid, în care, din cauza dificultății de a cultiva alte produse agricole, economia locală depinde puternic de producția acestora. Avantajul fiscal rezervat acestor vinuri vizează astfel să compenseze constrângerile de producție mai riguroase, care le afectează, pentru a permite menținerea producțiilor de calitate care prezintă un interes economic deosebit pentru anumite regiuni ale Comunității. Astfel de obiective de politică economică trebuie considerate ca fiind compatibile cu cerințele dreptului comunitar.

10 Pe de altă parte, fiind vorba de extinderea regimului preferențial la produsele importate, trebuie constatat că acest criteriu al „producției tradiționale și obișnuite” se raportează, fără diferență, la produsele naționale și la produsele importate. Niciun element din dosar nu semnala că aplicarea sa favorizează, de fapt, din nou, vinurile de origine franceză în detrimentul vinurilor care prezintă aceleași caracteristici, originare din alte state membre. În special, nu s-a demonstrat că, având în vedere elementele fizice sau structurile producției, de avantajul fiscal respectiv beneficiază exclusiv sau, cel puțin preponderent, în special producțiile naționale. Este necesar să se adauge că nu poate fi considerată ca fiind contrară dreptului comunitar o reglementare națională care vizează, fără diferență, produsele naționale și produsele importate, pentru singurul motiv că aceasta poate fi aplicată discriminatoriu, atâta timp cât nu se dovedește că se aplică efectiv astfel.

11 În consecință, obiecția întemeiată pe circumstanța că beneficiază de regimul fiscal preferențial doar vinurile licoroase a căror producție este „tradițională și obișnuită” trebuie respinsă.

Cu privire la necesitatea unui dispozitiv de controale în statul membru exportator

12 Printre altele, Comisia susține că există o discriminare interzisă de articolul 95 din tratat în măsura în care vinurile importate din alte state membre beneficiază de regimul fiscal preferențial numai cu condiția ca acestea să facă obiectul, în statul membru de export, unor controale care oferă garanții echivalente celor cerute pentru vinurile dulci naturale produse în Franța. Conform Comisiei, această cerință are ca efect excluderea producțiilor altor state membre, care nu prevăd un dispozitiv analog, de la avantajul menționat anterior, ceea ce contravine principiului conform căruia o legislație națională nu poate impune proceduri de punere în aplicare care nu pot fi îndeplinite de producătorii altor state membre.

13 Guvernul francez contestă teza generală a Comisiei. Acesta susține că statul membru importator are dreptul de solicita dovezi care să îi permită să stabilească dacă producțiile importate, cărora li se poate aplica regimul fiscal preferențial, îndeplinesc efectiv condițiile.

14 Astfel după cum Curtea a reținut în mod constant (a se vedea Hotărârea din 7 mai 1981, Hansen, 153/80, Rec., p. 1165), un stat membru nu poate refuza un avantaj fiscal produselor care provin dintr-un alt stat membru pe baza condițiilor prevăzute de legislația sa, pe care produsele importate nu le pot îndeplini din cauza situației lor geografice sau a legislației statului producător. Cu toate acestea, principiul în cauză nu poate împiedica un stat membru să condiționeze acordarea unui avantaj fiscal, indiferent dacă pentru produse importate ori pentru produse naționale, de dovada îndeplinirii condițiilor de acordare, sub rezerva că cerințele de probă nu sunt mai severe în ceea ce privește produsele importate decât în ceea ce privește produsele naționale similare și că acestea nu sunt disproporționate în raport cu scopul urmărit, și anume eliminarea riscului de fraudă.

15 Prin urmare, statul membru importator este liber să solicite dovezi care să îi permită să stabilească că produsele importate îndeplinesc efectiv criteriile stabilite de legislația națională. Această dovadă poate fi adusă în special prin certificate emise de autorități sau alte instanțe corespunzătoare din statul membru de proveniență. Dat fiind că un astfel de certificat poate fi întocmit numai pe bază de controale, necesitatea unui dispozitiv de controale, care să ofere garanții echivalente celor prevăzute de legislația franceză, poate fi, de asemenea, impusă pentru vinurile licoroase importate din alte state membre, ca o condiție a beneficierii acestora de regimul fiscal preferențial.

16 Cu toate acestea, o astfel de reglementare, pentru a fi compatibilă cu principiul proporționalității, trebuie să lase statului membru de proveniență libertatea de a alege metodele și autoritatea responsabilă cu aplicarea controalelor și nu trebuie să subordoneze recunoașterea echivalenței de condiția prealabilă a unui acord negociat între administrațiile naționale în cauză.

17 Elementele dosarului nu permit să se concluzioneze că reglementarea franceză în cauză încalcă aceste imperative. În primul rând, Comisia a precizat faptul că autoritățile franceze au decis asimilarea vinurilor denumite „Samos, vin dulce natural cules la

maturitate” de vinurile dulci naturale, de origine franceză, în temeiul unui acord încheiat cu autoritățile elene. Cu toate acestea, guvernul francez a contestat existența unui astfel de acord și a precizat faptul că contactele stabilite în această privință cu autoritățile elene au ca scop unic obținerea informațiilor necesare administrației franceze pentru a putea verifica dacă, în speță, au fost îndeplinite efectiv condițiile de acordare a avantajului fiscal. Având în vedere că Comisia nu a adus nicio dovadă în sprijinul tezei sale contrare, este necesar să se concluzioneze că existența acordului pretins nu a fost stabilită.

18 În consecință, obiecția întemeiată pe faptul că numai vinurile licoroase importate din alte state membre beneficiază de regimul fiscal preferențial, cu condiția să existe un dispozitiv de controale care să ofere garanții echivalente, trebuie, de asemenea, respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

19 În temeiul articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a căzut în pretenții, este necesar ca aceasta să fie obligată la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA

hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă Comisia Comunităților Europene la plata cheltuielilor de judecată.

Mackenzie Stuart	Galmot	O'Higgins	
Bosco	Due	Everling	Bahlmann

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 7 aprilie 1987.

Grefier
P. Heim

Președinte
A. J. Mackenzie Stuart